

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiok.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel

TARTALOM.

Baltaczim vagy török-heré. Incze Manó.

A szárított szeszmoslék mint takarmány.

Irodalom.

A kolozsmonostori gazdasági tanintézet évkönyve az 1892—93-ik tanévről.

Rövid szakközlemények.

Thomas-salak a rétekre. — A rázkódás befolyása a tejre. — A rétek és gyeplegelők gruberezése.

Vegyesek.

Vegykísérleti állomás. — Mezőgazdasági bizottság Fiumében. — Előjuhok kivitele Franciaországba. — Magyar gabona- és lisztkivitel Svájcba. — A Vasúti és Közlekedési Közlöny. — Kovácsy Sándor sertés tenyésztése. — Kedvezmény a telepéseknek. — A marhavész ellen. — A telefon terjedése hazánkban

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Baltaczim vagy török-heré.

— Esparsette. —

Minden helyesen és okszerűen gondolkozó gazdának első és fő törekvése az, hogy gazdasági-, haszon- és növendék-állat állományának megfelelő természetes és mesterséges takarmány mennyiségét állítson elé. De, mert a természetes legelők, melyek kora tavasztól késő ősziig, a korábbi időkben, a növendék- és haszonbaromnak s gyakran az igás jószágoknak is annyi táplálékot nyújtottak, hogy a télire való megmaradhatott, a statisztika s nemcsak, hanem a gyakorlati élet bizonyossága szerint is naponkint fogy, eke alá kerül; más felől pedig az eddig természetes legelőül használt erdőségekből is az erdőtörvény §-sai szerint a legelő barnok nagy százalékából kitiltatnak. Ennek természetes következménye az, hogy: vagy az állatlétszámot apasztani, vagy mesterséges tápanyagokról kell gondoskodni nem csak a téli hanem a nyári időszakban is.

Részint e kényszerítő körülmény, részint az okszerű gazdálkodás terjedésével a takarmány természetes napról-napra tért hódít erdélyi hazarészeinkben is és ma már nem ritkák tagosított birtokokon a here- és luczerna táblák. Gazdasági fejlődésünknek örömdetes bizonyítékai ezek, hanem ez örömeinkre szolgáló jelenségnek van egy háttere, mely a figyelmes szemlélőt bizonyára nem hagyja érintetlenül és ez az, hogy úgy a luczerna, mint a here csakis a jó művelése és jobb minőségű alajokba vethető, holott vannak oly községek sőt

vidékek, hol hegy és oldalakból állnak a mezők; ily helyeken azt látjuk, hogy a nevezett mesterséges takarmányok nem műveltetnek, mert nem művelhetők. Pedig a hegyvidéki lakók is épen úgy, vagy talán jobban rá vannak szorulva a mesterséges takarmányra, mint a völgyek, termékeny térségek lakói

Az anya ország jelentékeny része a mesterséges takarmánynak ép úgy szükében volt, mint erdélyi hegyes vidékeken lakó birtokosaink, mig nem több rendbeli kísérlet és ösztönzés után a baltaczimben egy oly mesterséges takarmánynövényt találtak fel, mely gyakori küzdelmeiket a takarmányszükséggel nagy részben enyhíti. Az Alföld klimatikus viszonya ha nem is, de az a természeti nehézség, mely a jövedelmezőbb takarmány termelés sikerülését megghusítja, nagy részben megegyezik az erdélyi hegyoldalas mezők viszonyával

E czéleből a múlt évben a háromszékmegyei gazd. bizottság által felállított kísérleti gazdaságban a baltaczimmel kísérlet tetetett, mely kísérlet eredménye — noha nagyon korai — azt bizonyítja, hogy a baltaczim erdélyi gazdaságainkba is bevezethető lesz és különösen a hegyes, oldalas mezők sem lesznek kénytelenek nélkülözni a mesterséges takarmány természetét.

Nevezet kísérleti gazdaságban az eddigi eredményt a következőkbe foglalhatom.

A múlt év tavaszán elvetett baltaczim elvetése után rövid idővel kikelt és a feltermés alatt szépen fejlődött; a száraz, hideg, szeles telet szépen kiállta és ma fejlődésében nem áll hátrább, mint a völgyekben vetett luczerna és here. A föld, melyen a kísérlet eszközöltetik délnek fekvő száraz kövesaltalaju különben jó művelésű oldal, de a melyen sem luczerna, sem here természetese ez ideig nem sikerült. Az eddigi jelekből ítélve a baltaczim kifogja egyenlíthetni azt a különbséget, mely eddig az alj, sikterület és oldalas mezőgazdasági területek közt mesterséges takarmány természetese szempontjából volt

Nevezett kísérleti termelés iránt az érdeklődés nagy levén, az eredményt feszült kíváncsisággal várják.

Ez érdeklődést megragadom s azok részére, kik esetleg kísérletet szándékoznak eszközölni vele, leírom természetese módját.

A baltaczim természetese nagyban megegyez a luczerna természetese módjával s e kettő között, csak is a területek különbözőségében van eltérés. Tagosított birtokon hosszú forgóju beosztásban fel lehet venni, különben egy tér külön jelölendő ki részére, mivel 6—8 sőt alkalmas helyen több évig is diszlik.

Jól megművelt talajba trágyázott kapás növények után tavasszal árpa védnövényvel vetendő, mint a luczerna; a talaj mész tartalma elengedhetetlenül szükséges. A termő réteg mélysége és az altalaj minősége nagyon befolya a termés mennyiségére és jobb minőségű, mély rétegu talajban két sőt három kaszálást is ad, 20—40 m.-m száraz takarmányt; rendkívül száraz és kavicsos talajon egy kaszálást és egy kevés sarjut várhatni tőle. Vetésének első évében a legelést nem tűri; de a 3—4-ik évben legeltetni is lehet. Noha a fagy iránt érzékenyek mondják, ez év tanúsága szerint a háromszékmegyei kevés csapadéku időjárásnak, de annál több hideg, keleti szélnek a télen ellen állt.

Értékesítésére nézve megjegyzem, hogy mindenféle házi állat nagyon szereti s különösen a tejelő állatokra jó hatás-al van; a takarmányozásnál sem szükséges a szigorú ellenőrzés, mint a here, vagy luczernánál, mert soha sem puffasztó. Szárasztása is könnyebb mint a here, vagy luczernáé, mivel levelei nem törnek oly könnyen le.

E mesterséges takarmány növény a luczerna és here kiegészítőjéül tekintendő s a már eddig tapasztaltakból ítélve, hegyes de különösen meleg, oldalas területő mezők birtokosainak, ha kultiválása akadályokba nem ütköztvén sikerül; valódi áldás lesz. Az amugy is nagy részben állattenyésztésből élő hegyvidéki lakók és hullámos tagterületekkel bíró gazdáknak valódi kiegészítőjük lesz a takarmány mizeriákból. Ezt nem csak abból lehet következtetni, hogy a nagy magyar Alföldön e minőségben biztosította jövőjét a mezőgazdaságban, hanem abból is, hogy bérczes hazánkban vadon ősi idők óta tenyészik a hegyes vidékeken és száraz talaju réteken, tehát nem újnövény csak fölkarolva nem volt. Kísérleti termelésre azonban érdemes, nemcsak, de gazdasági tejlődésünk tág szempontjából tekintve, szükséges is.

Incze Manó.

Legmagasabb csiraképeségű fajazonos répamagvak u. m.:
Eredeti sárga oberndorfi
Eredeti vörös Mammuth
Eredeti sárga olajbogyóalakú

Mauthner Ödön

magkereskedésében Budapesten

különbösen közel jut a kozmopolitizmushoz. De leginkább meg kell legyen és meg van természetesen a gazdában

Ezen évkönyvből leginkább érdekelhet bennünket, hogy hány növendék nyert ezen tanévben oktatást. Volt rendes hallgatója az intézetnek III éves 23. II. éves 29. I. éves 34, összesen 86. A múlt tanévhez viszonyítva a létszám 8-al emelkedett. És ezen hallgatók előmenetele következő arányokban oszlott meg. Volt kitűnő 7.7%, jeles 22%, jó 46%, kielégítő 23%, nem kielégítő 1.2%.

A tanügyi dolgokon kívül tartalmaz az évkönyv érdekes önuálló dolgozatokat és pedig:

I. Az erdő befolyása az általános jólétre. Kertész György r. tanártól. II. Adatok a lóhermag termeléséről. Ásványi Lajos gazdasági intézőtől. III. A tanintézet baromfi-tenyésztéséről és a szárnyasok hizlalásáról. Ásványi Lajos gazdasági intézőtől. IV. A szárított szeszmoslék mint takarmány. Ásványi Lajos gazdasági intézőtől.

A debreczeni és keszthelyi gazdasági tanintézetek évkönyveit is kaptuk. Az előbbinek volt 87 hallgatója, az utóbbinak 95

A debreczeni tanintézet tartalmaz külön közleményeket.

Jelentés az 1892—93. évben az intézet kísérleti telepén végzett kísérletekről (Kerpely Kálmán és Ferenczy Ferencz.) Élelmi szereink és élvezeti cikkekünk vizsgálatáról (Dr. Védördi Viktor.)

A keszthelyi értekezéseket: Közlemények a tanintézet kísérleti telkéről. Czako Béla tanártól. — Hazánk juhtenyésztése Kiss József tanártól. — Dolgozatok a tanintézet természetrajzi tanszéke köréből. Lovassy Sándor tanártól. — Közlemények a vegykísérleti állomás köréből Ferstl János s. tanártól.

Rövid szakközlemények.

— **Thomas-salak a rétekre.** A rétekek Thomas-salakkal való trágyázása majd minden esetben rendkívüli eredményt mutat, különösen ha egyidejűleg kainittal is trágyázunk. Fürstenberg báró lörsfeldi birtokán tett kísérletnél 1 H/a rét 7280 kg. szénát, a trágyázatlan parcella ellenben csak 3052 kg. szénát termelt. Azonban a Thomas salak-trágya nemcsak több, de egyszerűen jobb takarmányt is eredményez, a lóherfélék és egyéb pillangós virágok tenyésztése feltűnően előmozdítatik és azáltal az egész rét termőképessége nagy mértékben fokozódik. Az egészen sovány rétek kivételével, e két trágyaszer minden esetben elegendő a legnagyobb termések elérésére. Igen sovány réteken időnkint nitrogén-trágyáról is kell gondoskodni, mi czélból igen czélszerű időnkint trágyalével megöntözni. legalább addig, míg a rét növényzete megsűrűsödik és kopasz helyek nem láthatók. A kainittal való trágyázást igen korán, lehetőleg télen végezzük, mert a kaint a növényzetre ártalmas chlorvegyületeket tartalmaz, gyakran 75%-ot is, ezt a téli nedvességnek ki kell mosni előbb a talajból, mert különben a növényzetnek ártalmára lehetne; ha azonban a kaint télen hintjük fel, a jó eredményt biztosra vehetjük. A Thomas salakot is jobb ősszel vagy télen hinteni el, különösen száraz réteken, mert ennek értékes alkotórészei hosszú időt kivánnak, míg feloldatván a növény gyökereihez jutnak.

— **A rázkódás befolyása a tejre.** Ismeretes, hogy a rugók nélküli szekereken hosszabb uton szállított tej, különösen ha a levegő hőfoka is kedvez, részben kivajalódik. A rázkódásnak azonban, mint azt újabb időben végrehajtott kísérletek bizonyítják, még arra is befolyása van, hogy mennyi vaj nyerhető egy bizonyos minőségű és mennyiségű tej után. E kísérletek szerint, míg az azonnal köpülés alá kerülő tej 100% vajat ad, addig a két órai rázkódásnak kitett tej csak 88.5% vajat szolgáltat.

— **A rétek és gyepelgők grubberezése.** Mayfarth és társa németországi gépgyáros cég Schneider kulturmérnöknek találmányát, melyet rét-draineurnek nevezett el, gyártási útjeme vetete. Ez az eszköz akként működik, hogy a 1 1/2—2 cm. széles fogak körülbelül 18 cm. távolságban fel-

szaggatják a rétet, 10—12 cm.-nyi közökben. Az eszköz után egy borona van akasztva, a mely az így felnyitott gyepet felboronálja. Ha ez a munkát ősszel történik, akkor fagy és levegő behatolnak a föld mélyebb rétegeibe is. A föld lazítva lesz és ha még a tél folyamán a rétek megfelelő trágyával lesznek ellátva, úgy az behatolhat és a tavasszal elzárt fűmag könnyen megeredhet és ezen módon úgy a réteket, mint a gyepelgőket felújítani lehet, a mely felújításnak tartama 2—4 esztendőre terjed. Ez az eljárás még egészen új, de nagy figyelmet érdemel azon oknál fogva, mert köztudomásu, hogy a gyepborított földeken a nitrifikálás, vagyis a szerves alakban előforduló légenynek átváltozása salétromsavvá, ugyszólván teljesen szünetel; ellenkezőleg gyorsan bekövetkezik, hogyha a gyep fel lesz szaggatva és így nagyon valószínű, hogy minden trágyázás nélkül is már ezen phisikai munkát következtében igen sok, eddig tétlenségre kárhozott légeny lép actioba. Nagyon megérdemelné, hogyha gazdasági kísérleti állomásaink ezen eszköz megvizsgálását tudományos munkálkodásaink programjába felvennénk.

Vegyes közlemények.

— **Vegykísérleti állomás. A földmívelési m. kir. miniszterium Debreczenben, az ottani gazdasági tanintézettel kapcsolatban mezőgazdasági vegykísérleti állomást létesített és ennek vezetését Dr. Védördi Viktor gazdasági tanintézeti tanárra bízta. Ezen állomás egyrészt a mezőgazdaságra vonatkozó tudományos és praktikus szakkérdések megoldásával fog foglalkozni, de e mellett mint állami ellenőrző vagy kísérleti állomás hatóságoknak és a nagy közönségnek is, — a miniszterium által megállapított díjszabás mellett, vegyi-vizsgálatokat teljesíteni.**

— **Mezőgazdasági bizottság Fiumében.** Fiumei levelezőnk írja, hogy a városi köztörvényhatóság 12 én tartott ülésében egy mezőgazdasági bizottságot alakított meg a melynek Gelletich János lett az elnöke, alelnöke pedig Vauchnig Imre, pénztárnok Münich Károly. Ezen mezőgazdasági osztály feladatát fogja képviselni Fiume és környékének mezőgazdasági fejlődésére vonatkozó javaslatokat terjesztetni a köztörvényhatóság elé. Legelső munkálataira nézve, a már megtartott alakuló ülés elhatározta, hogy a Karszt intenzívebb mezőgazdasági kihasználását fogják előmozdítani, nevezetesen szőlők telepítése és jobb művelése által, a mi annál könnyebben fog menni, mert a Karszt eddig teljesen filloxeramentes.

— **Élőjuhok kivitele Franciaországba.** Párisból írják, hogy a magyarországi juhok forgalma az utóbbi időben mind nagyobb mértékben emelkedik. Mult márczius havában bevettek Franciaországba direkt Magyarországból és Bécsen át 32 ezer 650 darab élő juhot; ezzel szemben 1893-ban márczius havában a bevétel csak 16,021 darabot tett ki.

— **Magyar gabona- és lisztkivitel Svájcba.** A magyar gabonát, mint a legkitűnőbb fajta kenyérterményt s ezzel kapcsolatban a lisztet is még pár év előtt nélkülözhetetlen cikkeknek jelentették ki, a svájci importeurök a mióta azonban az orosz és részben az amerikai gabona is utat talált, a svájci piacokra, azóta nagyon megváltozott a vélemény; nem azért ugyan, mintha a magyar gabona, vagy liszt vesztett volna minőségéből, hanem azért, mivel úgy az orosz, mint az amerikai vagy román gabona is normális körülmények között 10—15%-kal olcsóbban jön Svájcba, mint a magyar produktum. A magyar terményeket finomabb süteményekhez most is előszeretettel használják a svájciak s bizonyára a jövőben is használni fogják, de az import Magyarországból az orosz piac előnyére mind kisebb térre szorul. Nagy veszteség ez, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy hajdan Magyarországból Svájcba 50—60 millió frank értékű gabona ment ki.

— **A Vasuti és Közlekedési Közlöny f. é. 2. számának mellékletével kiadott díjkezdményi jegyzék szerint:** A m. kir. államvasutak és a kezeletükben levő pécs-barcsi vasut díjkezdményei

és pedig: A) általános és a belföldi forgalomra, valamint az Ausztriával és az okkupált tartományokkal való forgalmakra vonatkozó kedvezmények az alábbi árcsoportokkal: állati nyerstermények; ás ványviz, szesz; czukorrépa, répaszelet és mézsziszap, továbbá czukor-szörplé, szörpely; dohány és dohánygyártmányok; élelmi-cikkek, élőállatok, érczek, faneműek és erdei vetőmagvak, fonalak, pamutárak, vászonszövetek, kenderkörök, gabona, hüvelyesek, olajmagvak, liszt- és egyéb őrlemények; gyümölcs, citrom, narancs, főzelék; kövek, téglák, cement, építési anyagok és gyárberendezési tárgyak; kőedényárak és kályhacserepek; papírárak; petroleum és olajok; só szén; széna, szalma, takarmányneműek, gazdasági üzemelek; tőzeg, trágyaneműek; üvegárak; vas- és aczélárak; vegyészeti szerek és ipartermékek; különféle árak. B) a külfölddel, valamint az adriai kikötőkkel való forgalmakra vonatkozó díjkezdmények az alábbi árcsoportokkal: borseprű és borélesztő; cement, fész, kövek; czukor és szörp; élelmicikkek; élőállatok; érczek; fa és fakéregkivonat; gabona, hüvelyesek és olajmagvak; gyümölcs, szőlő, szilvaiz; petroleum és olaj; szalma, széna; szén, vas- és aczélárak; vászonárak, kender, juta; vegyészeti szerek, mütrágya; különféle árak.

— **Kovácsy Sándor ádámosi gazdaságában kiváló sertés tenyésztés szereshető be.** A tenyésztet a mult évben állítottattfel, melybe herczeg Sulkovszky féle kanok és kiskisjókoczkák lettek felhasználva. A vásárlási feltételek: 1. A megrendelésnek f. évi ápril végéig kell történni. 2. A megrendelt állatok 1895. ápril 15-ig átveendőek. 3. A megrendelésnél darabonként 20 frt előre beküldendő. 4. A kanok ára helyben Adámoson, vagy a vasutig (Csaporadnoth) szállítva 45 frt, a koczkáké 40 frt, mely összegek az átvételnél fizetendőek. 5. Garantiroztatik az átveendő állatoknál darabonként legalább 70 kilogramm élő súly. 6. Ha az átvétel bármely okból 1895. ápril 15-ig meg nem történne, az előleg elveszett. Netáni megrendelések a következő czim alatt küldendőek: „Kovácsy Sándor ádámosi gazdasága intézőségének” u. p. Dicsőszentmárton. E kiváló sertés tenyésztést melegen ajánlja az erdélyi gazdasági egyesület a gazda közönség figyelmébe.

— **Kedvezmény a telepéseknek.** A földmívelési miniszter által áttelepítésre kiemelt családoknak, illetve egyes telepéseknek a kereskedelmi miniszter azt a kedvezményt adta, hogy családjaikkal együtt bár honnan, bármely telepre a magyar államvasutak összes vonalaira személy- és vegyesvonaton III. ik osztályú féljegygyel utazhatnak, ugyszintén bármilyen ingóságukat 50 százalékos engedménnyel szállíthatják. A kedvezményt a földmívelési miniszter által kiállított igazolványra kaphatják meg a telepések.

— **A marhavész ellen.** A „British Medic. Journ.” szerint Orlow Davidow gróf 12000 frtos díjat tűzött ki olyan szerre, melylyel az állatot a marhavészből kigyógyítani vagy ellene megvédeni lehet. A szer hatása úgy mutatandó ki, mint a himlő, sertésorbáncz stb. ellen feltalált szerké. A díjat a pétervári csász. orvosi kísérleti intézet szakbizottsága ítéli oda 1899. január 1-én. Pályamunkákat 1897. január 1-éig bel- és külföldiek küldhetnek Pétervárra.

— **A telefon terjedése hazánkban.** A külföld példájára hazánkban is mindinkább nagyobb tért hódít a telefon; majdnem minden nagyobb forgalmu hazai város telefon hálózattal el van látva, s nem sok időbe mulik az egyes városok a megye székhelyével s ennek révén Budapesttel kapnak telefon-összeköttetést. A kereskedelemügyi miniszterium eme nagyszabásu terve nem hat bénítólag a magánüzeli telefon-hálózatokra, ezeknek kiépítését ezental is minden körülmény között engedélyezi s ezáltal lehetővé teszi azt, hogy a városok bármely — magántelefonnal bíró — pusztával érintkezhetnek. Nem lesz érdektelen felemlitenünk, hogy hazánkban a budapesti Egger B. és társa cég honosította meg a telefon gyártást s ezt oly magas fokra emelte, hogy bátran kiállja a versenyt a külföldi de különösen Bécs hármely hasonló gyárával. — Az Egger cég által előállított telefonok a legtekélyesebbek, a leghosszabb távolságokra is tisztán és csöngőn adják vissza a hangot. A készülékek kitűnő minőségűek azon tény is igazolja, hogy az állam eddigi szükségletét majdnem kizárólag fenti cégnél fedezte, állami telefon-hálózatoknál eddig több mint 3000 drb. Egger-féle készülék van használathat. Számatalan vasut vállalat, gyár, vizitársulat, föld-birtokos és magános létesített Egger-től telefon-összeköttetést s minden berendezés kifogástalanul működik. A ta-

valyi Chicagói vilákiállításon az Egger ezég által gyártott telefon rendszer kapta a telefonokra kiadott egyetlen nagy diszklevelet. E hazai iparvállalatot a t. közönség figyelmébe ajánljuk.

— **Kertbirtokosok minden szükségletüket a mi kertjük számára magvakból, legkivált a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvakból, műtrágyákból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben a legjutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely az ezen szükségletekre vonatkozó gazdagon illusztrált árjegyzékét bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.**

— **Egy alig használt Clayton és Schutt-leworth-fele, hat lóerejű gőzkukoriczamorzsoló 5—600 Hl. napi munkaképességgel eladó kész pénzért, vagy egyenértékű tengeriért. Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.**

— **Két pár világos brahma tenyész baromfi eladó. Hol? Megmondja a kiadó hivatal.**

— **Tormay Béla „Elmélkedés a gazdasági egyensúlyról“ című, lapunkban már ismertetett kitűnő műve, lapunk szerkesztőségénél megszerezhető. Ára 50 kr 55 kr. beküldése mellett, bérmentve küldetik meg.**

— **Kerestetik egy gazdasági irnok. Javaldalmazása 120 frt készpénzt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatal.**

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

Csekély vételkedv és mérsékelt kínálat mellett a forgalom nehézkesen fejlődött. Az eladások nagyobb részt a beérkezett waggonokból állanak, a nagyobb tételek csak nehezen voltak elhelyezhetők.

Idegen búzák nagyobb árengedmény mellett sem adhatók el. Silány minőségű oláh búzában immár nagy készlet torlódott össze piacunkon és ezen árut malmaink ma abszolute nem vásárolják.

Rozs nyugodt. 5.80—5.85 frton jegyez budapesti paritás. Árpa, üzletelen. Tengeri tartva. Az állomásokon szilárd. Zab nyugodt.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	7.45	7.95
Rozs	5.70	5.90
Árpa	5.95	9.00
Zab	7.00	7.50
Tengeri	5.00	5.10
Repcze	—	—
Köles	4.00	4.40

Határidőüzlet.

Eleintén jobb vételkedv mutatkozott búzában öszre és az árak 3—4 krral javultak; de a midőn Bécsből nagymérvű eladási megbízások érkeztek, az árak csak hamar engedtek. Zab tavaszra, melyben az engagementek lassan-lassan lebonyolítottak, 7.24 frtig csökkent, mivel nehezen akad átvévo a felmondott tételekre.

Értéktőzsde.

A médioprolongáció sima lefolyása, az olcsó pénz és a híresztelt pénzügyi tervezetek stimulálták a börzét, úgy, hogy nemzetközi papirok folytatták az áremelkedő irányzatot. Főleg osztrák-magyar államvasuti és rimamurányi részvényekre irányult a spekuláció figyelme. Ezen papirokban élénk forgalom fejlődött. Utóbb a külföldi jelentések s különösen a német tőzsdeadó végleges elfogadása nyomást gyakoroltak az irányzatra. A helyi piac csendes volt. Valuták és ércváltók nem változtak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A meglehetősen előhaladt, vetési idő nem kevésbé a tartósan száraz időjárás által is némileg befolyásolva, a forgalom e héten szük keretben mozgott. Vörös lóheréből a készletek vajmi csekélyek és ezek is csak középminőségű áruból állanak. Világosabb szintű nagyszemű luczernát meglehetősen keresnek. E héten is plombozott, de részben czukorrépa-maggal vegyített, részben rozsz csiraképességű takarmányrépamagot még alacsonyabb áron és még silágósebben kínáltak mint a múlt héten. Ha ez idén is mint tavaly rovarok pusztítanak a répa-vetéseket, akkor a fajazonos jó csiraképességű répamagból még lévő kész-

letek alig fogják az ezen pótvetésre való szükségletet fedezhetni. Muharmag meglehetősen kell a többi magféléknek kevés kereslete volt.

Jegyzeteink 100 kilonkint Budapesten:

Vörös lóhere	70—72 frt.
Luczerna	60—65 frt.
Balfacsim	15—16 frt.
Bükköny	9—9½ frt.
Muharmag	8—8½ frt.

Iheremagvak plombozása.

A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás az 1893/94-iki idényben f. évi április hó 5-ig az alább megnevezett magkereskedők és termelők számára a következő mennyiségű vetőmagvakat plombozta le:

	Luczerna	Lóhere	Összesen
m é t e r m á z s a			
Mauthner Ödön, Budapest	1412	2116	3528
Frömmer A H, Budapest	635	345	980
Magy. mezőgazd. szöv.	269	476	745
Gr. Teleki Arvéd, Drassó	—	480	480
Deutsch Gyula, Budapest	232	340	572
Haldek Ignác, Budapest	192	326	513
Ullmann Károly, Budapest	220	199	419
Szávoszt Alfonz, Budapest	76	211	287
Krámmér Lipót, Budapest	75	65	140
Singer Zs. és test. Bpest	3	70	73
Nöthling Vilmos, Budapest	35	12	47
Boross D. és társa	—	12	12
Ráthfeld Emil Budapest	9	1	10
Összesen:	3158	4633	7811

Kolozsvár, 1894. április 19-ről. Tiszta buza 5 frt 80 kr. 7 frt — kr. Rozs 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. Törökbuza 4 frt 90 kr. 5 frt — kr. Zab 5 frt 60 kr. 5 frt 80 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. Métermázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 52 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hectoliter) Sayanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kősző 9 kr. Disznózsir 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1894. április 21-án. Az üzlet csendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 klg. nehéz 52.—52½ kr. 280—300 klg. nehéz 50—51 kr. Öreg 300 klg. tuli 49—50 kr. Vidéki sertés 47—48 kr. Szerb 46—48 kr. Román — kr. tiszta klgk, páronkint 45 klg. életsuly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eléség árak: Tengeri frt 5.30. Árpa frt 6—50 Kőbányán átvéve.

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év április hó 17-én tartott hetivásárról.

Ló felhajtattott 980 darab, eladatott 190 darab. — Marha felhajtattott 890 drb, eladatott 370 darab. — Sertés felhajtattott 2400 drb, eladatott 1900 drb.

Erdélyi piaci árak.

(Arak krajezárokban.)

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Médgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza .	mm.	660	668	660	525	625	751	753
Elegy buza .	"	600	565	585	400	600	640	575
Rozs	"	510	432	150	350	525	479	471
Árpa	"	—	500	—	—	—	—	—
Zab	"	680	630	638	300	700	652	666
Törökbuza .	"	450	555	422	350	525	514	500
Széna	"	300	400	250	200	350	200	230
Alomszalma .	"	200	110	140	90	250	140	120
Tüzifa	km	300	250	350	350	260	350	300
Marhahus . .	kg.	44	44	48	40	44	62	280
Április		31	12	19	19	19	13	12

A piaci cikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-Varos	Fogarás	Brassó
Tiszta buza .	mm	650	781	635	640	750	770	757
Elegy buza .	"	560	700	612	400	550	700	525
Rozs	"	450	555	450	380	500	400	486
Árpa	"	—	541	—	360	—	—	571
Zab	"	280	625	530	360	560	666	666
Törökbuza .	"	400	625	460	420	500	475	514
Széna	"	200	250	480	—	280	200	240
Alomszalma .	"	100	100	160	—	150	150	120
Tüzifa	km	250	190	240	300	280	280	300
Marhahus . .	kg.	48	36	48	40	44	44	48
Április		12	17	6	29	18	13	13

A piaci cikkek	Mérték	Sepső-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelly-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza .	mm.	640	600	625	700	700	600	650
Elegy buza .	"	560	500	530	575	520	500	475
Rozs	"	500	440	490	500	400	450	475
Árpa	"	500	500	590	550	—	—	—
Zab	"	520	560	550	600	520	600	550
Törökbuza .	"	500	440	450	500	520	420	475
Széna	"	450	200	220	250	250	—	200
Alomszalma .	"	200	100	120	100	100	—	30
Tüzifa	km.	220	250	200	200	240	240	265
Marhahus . .	kg.	44	40	36	44	40	40	36
Április		2	9	12	14	17	13	24

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Eladó 5 drb.

tenyész bika

(magyar- erdélyi fajta.)

Sperker Ferencz

Szt. Demeteri birtokán

u. p. N.-Kend.

A tenyészet már több tenyész kiállításon lett díjazva. Nevezetesen az Udvarhelymegyei gazdasági egyesület által 20 év óta rendezett minden tenyész állat kiállításon mindig az első-díjjakkal; 1891. és 1892. években Kolozsvárt az erdélyrészi 9 ik és 10-ik tenyész-állat kiállításokon

nyolcz I-ső és három II-ik aranydíjjal,

s több dicső oklevéllel; legutóbb pedig ez év márczius 1-én a Sz.-kereszturi tenyész bika kiállításán, a most eladásra felállított bikái az

I-ső aranydíjjal és 4 dicső oklevéllel lettek kitüntetve.

237. (5—x)

Gazdatiszti, ispányi

esetleg számtartói

állást keres, egy több évi gyakorlattal és eddigi alkalmaztatásáról igen jó bizonyítványokkal bíró gazdatiszt.

A czimet közli a kiadóhivatal.

241. (1—2)

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ költségvetése az 1894. évre.

Az alábbi költségvetést a múlt évi zárszámadás megvizsgálására kiküldött bizottság részint a tényleges állapotok, részint a külön határozatok alapján állította össze.

I. Fedezet.		frt	kr.	II. Szükséglet.		frt	kr.	frt	kr.
Értékpapírok kamatai 90.850 frt regále 3 1/2%		4086	—	Tisztviselők fizetése:					
4900 frt földterhermentesítési kötvény 4%		196	—	a) titkárnak	1200	—			
Takarékpénztári elhelyezmény után kamat		200	—	b) heremag-tisztító raktár kezelőjének	600	—			
Alapítványi kamatokból		300	—	c) pénztárnok tiszt. díj	300	—			
Évdíjából		300	—	d) ügyész tiszti díj	100	—			
Köztelekbér		500	—	e) írnoknak	360	—			
Alapítványi kamat-hátralékokból és hátralékos díjakból		300	—	Szolgabér:					
Méhész-egylettől 150 frt tartozásának törlesztésére		50	—	Egyleti szolgának lakbérrel együtt	360	—	2920	—	
Államsegély		600	—	» helyiség bére			300	—	
Összesen:		6532	—	Fűtés, világítás			120	—	
Levonva a szükségletet:		6110	—	Posta és szállítás			120	—	
Maradvány:		422	—	Irodai szerek			50	—	
				Szaklapok és könyvek			150	—	
				Nyomtatványokra			200	—	
				»Erdélyi Gazda« fentartása			1200	—	
				Méhészeti közlönynek segély			150	—	
				Ösztöndíjakra			500	—	
				Utazások, vegyesek és előre nem látottakra			400	—	
				Összesen:			6110	—	

Kelt Kolozsvárt, 1894. április 15-én.

Demeter Károly, s. k.
számvizsg. biz. tag.

Benkő Mihály, s. k.
számvizsg. biz. tag.

Paraszt fogás,
Kasza-szedelgés!

VÉDJECY.

¿ Miről ismerjük meg a jó kaszát?
¿ Miről ismerjük meg a hamisított kaszát?

Feleletet

nyer e kérdésre minden gazda, a mi *Kasza-árjegyzékünkben*, a mely minden európai nyelven megjelent.

Mielőtt

valaki egy kaszát vásárol, kérje egy levelező lapon a mi kasza-árjegyzékünket, melyet mi költség mentesen megküldünk.

Münzer és társa Bécsben.

Kasza-elárusítás községek és gazdák részére postacsomagokban.

(1-x)

Gyáriraktár: PÁRIS.

UNICUM

szabadalmazott

**peronospora
permetező**

az orsz. magy. kert. egyesület 1893-iki kiállításán a legelső díjjal a nagy

**arany éremmel
kittiintetve.**

Ara teljesen felszerelve csiszolt erős **vörösrézputtonnyal**

14 forint 75 kr.

Kapható egyedül csakis

MAUTHNER

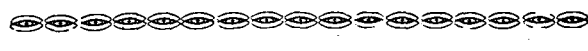
ÖDÖN

magkereskedésében

Budapesten.

Főüzlet: Andrassy-ut 23.

(3-x) Fióküllet: Koronaherceg-u. 18. 238.

Valódi

Oberndorfi répamag	pr. 100 kg.	112	frt.
Sárga buczokrépa-mag	" 100 "	80	"
Esparzette (baltaczim)	" 100 "	20	"
Homoki bükköny	" 100 "	36	"
Arankamentes luczerna	" 100 "	76-84	"
Arankamentes lóhere	" 100 "	80-84	"
Fümagvak, bükköny,			
Czukorezirok	" 100 "	12	"

Aranyköles stb. mig a készlet tart!!!

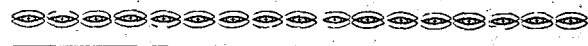
SZÁVOSZT ALPHONS

cs. és kir. udv. szállítónál

BUDAPEST, V., Arany János-utca 11.

Arjegyzék kívánatra bérmentve.

236. (6-x)

Kwizda Ferencz János

osztr.-m cs. és k. és román k. udv. szállító ker. gyógyszerháza, *Korneuburgban.*

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házi szer kőszvény, csúz és idegbajok ellen.

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.

Kapható minden gyógyszerházban.

Tessék a védjegyre ügyelni a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-iéle kőszvényfolyadék.

222 (4-15)

Árak:

1/2

palaczk

1 frt o. é.

1/2

palaczk

60 kr.

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda cézegnél

KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

**phosphor
nitrogén
kali**

műtrágyáit

nemkülönbön szabadalmát képező

k ü l ö n l e g e s s é g e i t
mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart **TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég KOLOZSVÁRT.**

Arjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld.

117 (16-x)

az igazgatóság.

Legkorábban érő, első rendű,
eredeti **székely**
tengeri vetőmag

— a Bögözi vasut-állomáshoz szállítva, — métermázsánként 12 frtért kapható

Ugron Gáspár

földbirtokosnál

B i k a f a l v á n,

u. p. Székely-Udvarhely.

Megrendeléseket ezen lap kiadóhivatala is elfogad. 226. (11-x)

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

**Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar
részvény-társaság**

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitünő minőségű műtrágyáit; csontliszt-, spódium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,

Répatrágyát,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út,** régi lóverseyter, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt,** a ki az erdélyi részekre egyedüli és **kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.**

Posta és távirad hivatal Budapest kénsavgyár.

201. (16-x)

Mindennemű műtrágya.

Répatrágya.

Megjelent: **FROMMER A. HERRMAN** utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. **BUDAPEST** Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (22-39)

ŐSZI ÁRJEGYZÉKE

➔ ősszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról. ➔

Vásárol mindennemű **GAZDASÁGI MAGVAKAT** a legmagasabb áron.

Valamennyi

MÜTRÁGYÁKAT

legolesóbban szállítanak a

SÁTORI-FÉLE

MÜTRÁGYAGYÁRAK

Budapest és Mezőtelegden.

Központi iroda:

BUDAPEST, IX., Dandár-uteza 25. sz.

242. (1-x)

Arankamentes Lóhermag nagy szemű

100 kilója 76 frt.

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban

államilag ólomzárva.

Répamag ugyanolyan árban

Alvinczen feladva

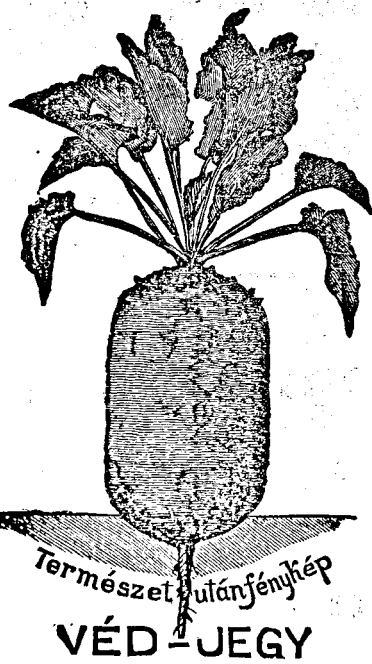
➔ utánvétellel kapható ➔

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában,

u. p. Koczka.

235. (7-20)

A Borries-féle uradalmak igazgatósága a t. gazda-
közönség b. tudomására hozza, hogy

eredeti eckendorfi

➔ TAKARMÁNY RÉPAMAG ➔

valódi minőségben

Ausztria Magyarországon csakis

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

BUDAPESTEN

kapható.

➔ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. ➔

EGERESI mütrágya-gyár

KRAMMER J.

Ajánlja: párolt esontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak,
trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges mütrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utoza 9. szám.

202. (16-52)